



MARKALARIN İDARİ İPTAL PROSEDÜRÜ*

Av. Arb. Dr. Zeynep BAHADIR**

Makalenin Geldiği Tarih: 21.07.2017 **Kabul Tarihi:** 11.08.2017

* **Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK – ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.**

** Ankara Barosu.

ÖZ

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ile markaların iptali için idari iptal prosedürü öngörölmüştür. Marka Hukuku bakımından daha önce var olmayan bu idari prosedür, Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 26'ncı maddesinde "iptal halleri ve iptal talebi" başlığı altında düzenlenmiştir. Çalışmamız kapsamında markanın iptali talebinin sunulacağı makam, talepte bulunabilecek kişiler, talebin süresi, iptal talebinin sonuçları ve etkisi üzerinde durulacaktır. Markaların iptali ile ilgili olarak Sınai Mülkiyet Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden birkaç gün önce Anayasa Mahkemesinin mülga 556 sayılı KHK'nın 14'üncü maddesini iptal etmesi nedeniyle Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 26'ncı maddesinin uygulanmaya başlayacağı zamana ilişkin çeşitli sorunlar öğretilde tartışılmaktadır. Tartışmalı olan bu husus başkaca çalışmalara konu olmuştur. Bunlar da dikkate alındığında prosedürün işleyişi üzerinde durulması yönünde bir tercih yapılmıştır. Çalışmada idari iptal prosedürünün işletilmesi üzerinde durulacağından iptal hallerinin detaylarına da girilmeyecektir.

Anahtar Kelimeler: Markaların iptali, iptal talebinde yetkili makam, iptal talebinde taraflar, iptal talebinin sonuçları ve etkisi, idari iptal.

TRADEMARKS ADMINISTRATIVE CANCELLATION PROCEDURE

ABSTRACT

The Industrial Property Law No. 6769 sets forth the administrative cancellation procedure for the cancellation of trademarks. This administrative procedure, which had not existed before in terms of Trademark Law, was regulated under the heading “cancellation and cancellation request” in Article 26 of the Industrial Property Law. Within the scope of our work, it will be focused on the position which the request of the cancellation of trademark would be submitted, the people who has a right of request of cancellation, the results and effects of the cancellation. Many issues related to when the Article 26 of the Industrial Property Law will start to be implemented are discussed in the doctrine just few days Constitutional Court’s annulment of the Article 14 of the Decree Law No. 556. This controversial point has been the subject of further work. It is preferred to focus on the operation of the procedure by taking consideration the other works. The details of the cancellation process will not be discussed in the article because the operation of the administrative cancellation procedure will be focused on.

Keywords: Cancellation of trademarks, competent authority for cancellation, parties in cancellation request, results and effect of cancellation, administrative cancellation.

GİRİŞ

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu^[1], 10.01.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere sınai mülkiyet alanında uzun yıllardır çözüm bekleyen sorunlar bulunmaktaydı. Sınai Mülkiyet Kanunu, bu sorunlara çözüm getiren bir yasal düzenleme olarak mevzuattaki yerini almıştır. Kanun'da getirilen yeni düzenlemelerden biri de idari iptal prosedürüdür. Çalışmada bu süreç, markanın iptali talebi, talebin sunulacağı yetkili makam, taraflar, talebe karşı yapılabilecek savunmalar, iptal talebinin sonuçları ve iptal kararının etkisi incelenmeye gayret edilmiştir.

I. MARKANIN İPTALİ TALEBİ VE İLERİ SÜRÜLECEK SAVUNMA

1. İptal Talebinde Yetkili Makam, Taraflar, Süre

a. İptal Talebinde Yetkili Makam

Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK)'nın 26(1)'inci maddesine göre iptal hallerinin mevcut olduğu durumlarda yahut bu hallerin mevcut olduğu düşünüldüğünde iptal hallerini barındıran markanın iptaline ilişkin talebin sunulacağı makam, Kurum olarak belirtilmiştir. Bu kurum, Türk Patent ve Marka Kurumu olup kısa adı TÜRKPATENT'tir^[2] (5000 sayılı Kanun m. 2).

SMK'nın 192'nci maddesi Kanun'daki maddelerin yürürlük tarihine ilişkindir. SMK'nın 192(1)/a maddesinde "26'ncı maddenin yayımı tarihinden itibaren yedi yıl sonra yürürlüğe gireceği" düzenlenmiştir.

SMK'nın Geçici 4'üncü maddesinde ise "iptal yetkisinin mahkemeler tarafından kullanılması" düzenlenmiştir. Kanun koyucu, Geçici 4'üncü maddenin 1'inci fıkrası ile "26'ncı madde hükmü yürürlüğe girene kadar, iptal yetkisinin, anılan maddedeki usul ve esaslara göre mahkemeler tarafından kullanılacağını" öngörmüştür.

Buna göre, yürürlüğü yedi yıl sonraya bırakılan husus, markaların iptaline ilişkin talebin sunulması değildir. Sadece markaların iptaline ilişkin taleplerin TÜRKPATENT'e sunulması hususu yedi yıl sonrasına bırakılmıştır. Bu süreç içinde de markaların iptaline ilişkin prosedür işleyecek, marka hakkını sona erdiren durumlardan birisi olan "iptal" müessesesine dayanılabilecektir.

[1] RG. 10.01.2017 – S: 29944.

[2] 6769 sayılı SMK'nın 188/a maddesi ile 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un (RG. 19.11.2003 – S: 25294) başlığı "Türk Patent ve Marka Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun", 5000 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde düzenlenen kurumun kısa adı "TÜRKPATENT" olarak değiştirilmiştir.

TÜRKPATENT'e iptal taleplerinin sunulması/TÜRKPATENT'in iptal taleplerini değerlendirmesi sürecinin başlayacağı zamana kadar iptal yetkisi mahkemeler tarafından kullanılacaktır (SMK Geçici m. 4(1)). Başka bir ifade ile TÜRKPATENT'in iptal taleplerini değerlendireceği zamana kadar bu talepler mahkemeye sunulabilecektir.

Bu durumda SMK ve SMK'nın bütünü içinde yayımlanan 26'ncı madde 10.01.2017 tarihinde 29944 sayılı RG'de yayımlanmış olduğuna göre belirlenen ileri tarihin; 10.01.2024 tarihi olduğunu söyleyebiliriz. Başka bir ifade ile 10.01.2024 tarihine kadar iptal yetkisi mahkemeler tarafından kullanılacak, bu tarihten sonra ise TÜRKPATENT tarafından kullanılacaktır. Dolayısıyla markanın iptaline ilişkin talebin sunulacağı yetkili makam 10.01.2024 tarihine kadar mahkemeler, bu tarihten sonra ise TÜRKPATENT'tir.

İptal talebinin TÜRKPATENT'e sunulacağı yedi yıllık erteleme zaman diliminde bu talepler mahkemelere sunulacağı için bu süre içinde bu taleplerin "iptal davası"/"marka iptali davası"^[3] olarak adlandırılması mümkündür.

Burada şu hususun da üzerinde önemle durmak gerekmektedir: SMK'nın Geçici 4'üncü maddesi gereğince 11.01.2024 tarihi itibarıyla görülmekte olan iptal davaları yine mahkemeler tarafından sonuçlandırılacaktır. Başka bir deyişle 11.01.2024 tarihinde derdest olan iptal davaları mahkemeler tarafından TÜRKPATENT'e devredilmeyecektir. Zaten Türk Patent ve Marka Kurumu, bir yargı organı olmadığından bu mümkün de değildir. Dolayısıyla mahkemelerin idari iptal yetkisinin TÜRKPATENT tarafından kullanılmaya başlandığı gibi bir gerekçeyle yetkilerinin sona erdiği sebebine dayanarak derdest iptal davalarını reddetmeleri söz konusu olmayacaktır. Mahkemeler, yargılaması devam eden marka iptali davalarını yargılama aşamasını tamamlayarak sonuçlandıracaklardır.

10.01.2024 tarihine kadar markanın iptali talebine dayanan davaların görüleceği mahkemelerin görev ve yetkileri SMK'da düzenlenmiştir.

[3] Bir marka başvurusu ile ilgili olarak yapılan itirazlar sonucunda verilen YİDK kararı TÜRKPATENT'in nihai kararı olduğu için bu nihai kararlara karşı da dava açılabilmektedir. Söz konusu dava, uygulama "Kurum kararlarının iptali davası" olarak adlandırıldığı gibi "YİDK kararı iptali davası" olarak da adlandırılmaktadır. Bu nedenle en azından yedi yıllık erteleme süresince bir dava niteliğinde olan iptal taleplerini "iptal davası" olarak adlandırmanın mümkün olduğu gibi dava çeşitleri açısından bir karışıklık oluşmaması adına "marka iptali davası" olarak adlandırmak da mümkündür. Zira yedi yıl sonra iptal taleplerinin TÜRKPATENT'e sunulmaya başlanması ile birlikte yine talep hakkında Kurum tarafından nihai bir karar tesis edilecek ve bu kararın denetimi mahkemeler tarafından yapılacaktır. Söz konusu denetime ilişkin talep, yine Kurum kararının iptali talebini içerecektir.

Buna göre SMK kapsamında açılacak hukuk davalarına bakmakla görevli mahkemelerin Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemeleri olması nedeniyle “markanın iptali davası”na da bakmakla görevli mahkemeler, Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemeleri’dir (SMK 156(1)). Bu davalar, Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere bakmakla görevlendirilmiş asliye hukuk mahkemelerinde görülecektir. İhtisas mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu davalara bakacak olan asliye hukuk mahkemeleri şu şekilde görevlendirilmiştir: Bir asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde bu asliye hukuk mahkemesi, iki asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı asliye hukuk mahkemesi, ikiden fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde 3 numaralı asliye hukuk mahkemesi olarak belirlenmiştir^[4].

10.01.2024 tarihine kadar mahkemelerde değerlendirilip karara bağlanacak marka iptal taleplerine ilişkin davaları görmeye yetkili mahkemeler ise iptali istenen markanın sahibinin yerleşim yeri^[5] mahkemesidir. 10.01.2024 tarihine kadar mahkemelerde bir dava olarak götürülecek marka iptal talebinde davalı, iptali istenen markanın sahibidir. İşte bu marka sahibinin yerleşim yeri mahkemesi söz konusu davaya bakmakta yetkili olan mahkemedir. Davalı marka sahibinin Türkiye’de yerleşim yerinin bulunmaması durumunda bu davaya bakmakla yetkili mahkeme, davalının sicilde kayıtlı marka vekilinin işyerinin bulunduğu yer mahkemesidir. Marka vekilinin işyeri adresi, davanın açıldığı tarihteki işyeri kayıtlarına göre belirlenecektir. Bu kayıtlara TÜRKPATENT’in resmi web sitesi üzerinden marka vekilleri sicilinden ulaşılması mümkündür^[6]. Eğer marka vekilinin davanın açıldığı tarihte sicil kaydı silinmişse Ankara Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi yetkili mahkeme olacaktır (SMK m. 1564(4)).

İptali talep edilen markanın sahibinin birden fazla kişi olması gibi bir durum da söz konusu olabilir. Böyle bir durumda “markanın iptali davası”nın açılacağı

[4] 24.03.2005 tarih ve 188 sayılı HSYK kararı.

[5] Türk Medenî Kanunu (TMK)’nun “Kişiler Hukuku”na ilişkin düzenlemelerin yer aldığı birinci kitabının 19’uncu maddesine göre bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yer yerleşim yeridir. Yine TMK’nun 19(2)’inci maddesi ile yerleşim yerinin teklifi benimsenmiştir (bir kişinin aynı anda birden çok yerleşim yeri olamaz). Tüzel kişilerin yerleşim yeri ise kuruluş belgesinde gösterilen merkezdir.

[6] Tescil işleminin gerçekleşmesinden sonra marka vekili adres değiştirmiş olabilir. Bu değişikliğin marka siciline işlenmesi için bir talep yapılmamışsa (markanın tescili gerçekleştiği için yapılacak bir işlem kalmadığından marka sicil kaydı kapsamında adres değişikliği bildirim yoluna gidilmemiş olabilir) marka vekilinin en güncel adres kaydına vekil sicilinden ulaşılması mümkün olacaktır.

yer bakımından bazı ihtimaller söz konusu olabilecektir. Bu ihtimalleri şöyle sıralayabiliriz;

- Marka sahiplerinin yerleşim yeri aynı yer ise yetkili mahkeme, bu yer mahkemesidir.
- Marka hakkı sahiplerinin yerleşim yerinin birbirinden farklı olması ihtimalinde birden fazla yetkili mahkeme söz konusu olacaktır.
 - Böyle bir durumda ise davanın davalılardan en az birinin yerleşim yeri mahkemesinden başka bir mahkemede görülmesi gibi bir olasılık söz konusu olacaktır^[7]. Bu duruma çözüm olarak şunların düşünülmesi söz konusu olabilecektir; birden çok olan marka hakkı sahiplerinin marka hükümsüzlüğü davasının açıldığı zamanda sicilde kayıtlı bir marka vekilleri var ise bu vekilin davanın açıldığı tarihte işyerinin bulunduğu yerdeki mahkeme yetkili mahkeme olarak değerlendirilebilecektir.
 - Davanın açıldığı tarihte marka hakkı sahiplerinin sicilde kayıtlı bir marka vekillerinin olmaması halinde ise ortak temsilci^[8] olarak

[7] Yetkiye ilişkin genel kurallar çerçevesinde birden fazla davalının bulunduğu hallerde, davanın sırf davalılardan birini yerleşim yerinden başka bir mahkemeye götürmek amaçlı açıldığı gibi bir iddia ileri sürülürse ve bu iddia kanıtlanabilirse böyle bir durumda başka yer mahkemesine götürülen davalının yetki ilk itirazı üzerine onun hakkındaki dava ayrılarak yetkisizlik kararı verilecektir (ayrıntılı bilgi için bkz. Tanrıver, Süha: Medenî Usûl Hukuku, C. I, Ankara 2016, s. 227; Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz Ejder: Medenî Usul Hukuku, 23. Baskı, Ankara 2012, s. 137-138). Belirtilen şekilde bir durum ile karşılaşılması ise aynı hak ile ilgili olarak farklı yer mahkemelerinde yargılama yürütülmesi anlamına gelip birbirinden farklı sonuçların ortaya çıkma ihtimali olduğu gibi farklı sonuçlar çıkmasının önüne geçilebilmesi için yargılamaların birbirini beklemesi gibi usul ekonomisine aykırı bir ihtimalin de söz konusu olması mümkün olabilecektir.

[8] SMK'nın 147(1)'inci maddesinde TÜRKPATENT nezdindeki işlemlerin daha kolay yürütülebilmesi için birden çok hak sahibinin bulunması durumunda ortak temsilcinin atanabileceği düzenlenmiştir. Hak sahiplerinin böyle bir düzenleme yapmaması hali için ise yine TÜRKPATENT nezdindeki bazı işlemlerin kolay yürütülebilmesi için hak sahiplerinden adı ilk sırada geçen kişinin ortak temsilci olarak kabul edileceği düzenlenmiştir. Ancak, şu an için TÜRKPATENT'in aleni olan sicil kaydında marka bilgileri ile ilgili olarak sadece "sahip bilgisi" şeklinde bir kayıt görülebilmektedir. Ortak temsilci hakkında aleni olarak görülebilen bir bilgi kaydı mevcut değildir. SMK sonrasında TÜRKPATENT'in yapacağı sicil düzenlemelerinde ortak temsilciye ilişkin bir kayıdın görünür hale gelmesi söz konusu olmazsa sicil kaydındaki bilgilerden hareketle marka hükümsüzlüğü davası açan davacının böyle bir durumda hak sahiplerine ilişkin bilgi kaydında ilk sırada görünen hak sahibinin yerleşim yeri mahkemesinde dava açmasının mümkün olabileceğini düşünüyoruz.

atanmış bir hak sahibi varsa bu hak sahibinin yerleşim yeri mahkemesinin yetkili mahkeme olarak değerlendirilmesi mümkün olabilecektir.

- Ortak temsilci atanması yoluna gidilmemişse de tescil belgesinde hak sahibi olarak görünenler arasında adı ilk sırada geçen hak sahibinin yerleşim yeri mahkemesi yetkili mahkeme olabilecektir.
- Yukarıdaki ihtimallerin yanı sıra birden çok marka hakkı sahipleri arasında hem Türkiye’de yerleşim yeri olan(lar) hem olmayan(lar) varsa Türkiye’de yerleşim yeri olanlar arasından adı ilk sırada geçen marka hakkı sahibinin yerleşim yeri mahkemesinin yetkili mahkeme olması söz konusu olabilecektir.

Belirttiğimiz bu yedi yıllık erteleme tarihinin dolmasından sonra marka iptali taleplerinin TÜRKPATENT’e sunulacak olması nedeniyle idari iptal süreci başlamış olacaktır.

Esasında markanın iptal halleri ve idari iptal yetkisi (markanın iptali talebinin Kurum’a sunulması) 2015/2436 sayılı AB Marka Direktifi^[9] ve 2015/2424 sayılı AB Marka Tüzüğü^[10]’ne uyum kapsamında düzenlenmiştir.

2015/2436 sayılı AB Marka Direktifi’nin 45’inci maddesi gereğince “iptal ve hükümsüzlük prosedürü” kapsamında tescil ofisleri bünyesinde idari iptal ve hükümsüzlük mekanizmalarının işletilmesi konusunda bir mecburiyet benimsenmiştir. Söz konusu mecburiyet, Direktif’te ülkemizdeki karşılığı SMK’nın

[9] 2015/2436 sayılı Direktif, 16.12.2015 tarihinde kabul edilmiş olup Avrupa Birliği Resmi Gazetesi (ABRG)’nin L 336/1 sayısında 23.12.2015 tarihinde yayımlanmıştır. Direktif’in tam metnine <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32015L2436> adresinden ulaşılması mümkündür (son erişim tarihi: 06.07.2017).

[10] 2015/2424 sayılı Tüzük, 16.12.2015 tarihinde Strazburg’da yapılan toplantıda kabul edilmiş olup ABRG’nin L 341/21 sayısında 24.12.2015 tarihinde yayımlanmıştır. Tüzük’ün tam metnine <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2424> adresinden ulaşılması mümkündür (son erişim tarihi: 06.07.2017). 2015/2424 sayılı AB Marka Tüzüğü ile 207/2009 sayılı AB Marka Tüzüğü’nde önemli değişiklikler yapılmış ve 23.03.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Nihayetinde 14.06.2017 tarihinde Strazburg’da yapılan toplantıda gerçekleştirilen kodifikasyon ile 207/2009 sayılı AB Marka Tüzüğü (Brüksel’de 26.02.2009 tarihinde yapılan toplantıda kabul edilen Tüzük, ABRG’nin L 78/38 sayısında 24.03.2009 tarihinde yayımlanmıştır) yürürlükten kaldırılmıştır. Kodifikasyonu yapan 2017/1001 sayılı AB Marka Tüzüğü, 14.06.2017 tarihinde Strazburg’da yapılan toplantıda kabul edilmiş olup ABRG’nin L 154/1 sayısında 16.06.2017 tarihinde yayımlanmıştır. 2017/1001 sayılı Tüzük, 01.10.2017 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayacaktır. 2017/1001 sayılı Tüzük’ün tam metnine <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1497603909400&uri=CELEX:32017R1001> adresinden ulaşılması mümkündür (son erişim tarihi: 10.07.2017).

26(1)/a, b), c) maddelerinde düzenlenmiş olan iptal halleri (markanın ciddi biçimde kullanılmaması, markanın jenerik bir ad haline gelmesi, markanın yanıltıcı hale gelmesi) bakımından idari iptal yetkisinin tescil ofisi tarafından kullanılması zorunluluğunu içermektedir. Ülkemizde bu hususlara ek olarak SMK'nın 26(1)/ç) maddesinde düzenlenmiş olan ortak ve garanti markalarının teknik şartnamelerine aykırı kullanımlarının söz konusu olması hali de idari iptal yetkisi kapsamına alınmıştır.

2015/2436 sayılı AB Marka Direktifi'nin 54'üncü maddesi, tescil ofisleri bünyesinde idari iptal ve hükümsüzlük mekanizmalarının oluşturulması için 14.01.2023 tarihine kadar zaman tanımıştır. SMK'nın yürürlüğe girmesi, SMK'nın 192(1)/a) maddesi ile idari iptal prosedürünün işletilmesini yedi yıl ötelemiş olmamız nedeniyle Direktif'in getirdiği zorunluluk ile ilgili son tarih olan 14.01.2023 tarihinin sonrasına denk gelecek şekilde idari iptal yetkisi ülkemizde 10.01.2024 tarihinden sonra işlemeye başlamış olacaktır. Bu aksaklığın SMK'nın yürürlüğe girme tarihine ilişkin hesaplamaların kayması nedeniyle ortaya çıktığı açıktır. Ancak, AB üyesi ülkeler arasında yer almamamız nedeniyle yaklaşık bir yıllık bir gecikmenin Direktif'e ilişkin taahhütlerimizin ihlali olarak yorumlanması gibi bir durum söz konusu olmayacaktır diye düşünmekteyiz.

10.01.2024 tarihinden sonra işletilecek idari iptal yetkisinde taleplerin Kurum'un hangi birimine verileceği ve ne şekilde işletileceği şu an için açık değildir. Nitekim prosedürün işletilmeye hazırlanabilmesi için yedi yıllık bir süre benimsenmiştir. Ancak, kanaatimizce marka iptali talebi öncelikle Markalar Dairesi Başkanlığı'na sunulacak, Daire kararına karşı taraflardan biri^[11] itiraz edebilecek, Markalar Dairesi Başkanlığı kararına itiraz edilmesi üzerine talep hakkında Kurum'un nihai karar mercii olan Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi (YİDD) bünyesinde oluşturulacak Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (YİDK) tarafından yapılan itirazlar ve sunulan deliller kapsamında değerlendirmeler yapılarak idari iptal yetkisine ilişkin olarak nihai olan Kurum kararı ortaya çıkacaktır. Bu noktadan sonra tarafların YİDK kararının iptali talebiyle Ankara Fikrî ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak bir dava açması mümkündür. Buradaki dava, artık marka iptali davası değil, marka iptali talebi hakkında verilen Kurum kararının iptali davası olup "YİDK kararı iptali davası" veya "Kurum kararının iptali davası" olarak isimlendirilmesi mümkün olacaktır. İdari iptal prosedürün işletilmesine ilişkin bir diğer ihtimal de; marka iptali hususunda inceleme ve kararın doğrudan YİDD bünyesinde oluşturulacak

[11] Markanın iptali talebinde bulunan kişinin talebinin Markalar Dairesi Başkanlığı'na kabul görmesi üzerine markasının iptaline karar verilen marka sahibi itirazda bulunabilir. Yahut markanın iptali talebi reddedilen talep sahibi, Markalar Dairesi Başkanlığı kararına itiraz edebilir.

YİDK'ya ait olması yönünde bir sistem kurulmasıdır. Bu durumda Kurum'un tek aşamada nihai kararı ortaya çıkmış olacaktır ve ilgili tarafların bu karara karşı itiraz yoluna^[12] gitme gibi bir imkânı olmayıp dava açma hakları olacaktır. Zira bu ihtimalde ortaya zaten Kurum'un nihai kararı çıkmış olacaktır.

b. İptal Talebinin Tarafları

SMK'nın 26(2)'nci maddesinde markanın iptalini isteyebilecek kişilerin "ilgili kişiler" olduğu belirtilmiştir. "İlgili kişiler" oldukça geniş bir kavram olup kapsamı hakkında kanun koyucu tarafından herhangi bir belirleme veya örnekleme yapılmamıştır.

Markanın iptalini talep edebilecek "ilgili kişiler" kapsamına markanın iptalinde hukuki menfaati bulunan kişilerin dâhil olacağını düşünmekteyiz. Bu anlamda kanaatimizce iptali istenen markaya konu işareti kullanabilme imkânı kısıtlanan ya da kısıtlanma tehlikesi olan herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi iptal talebinde bulunabilecektir.

Markanın iptali halleri kapsamında halkı yanıltıcı markalar veya garanti ve ortak markalarının teknik şartnamelerine aykırı kullanımları gibi haller de yer almaktadır. Bu manada markanın iptalinin kamu yararına ilişkin bir boyutu da söz konusudur. Dolayısıyla Cumhuriyet Savcılarının da markanın iptalini talep edebilecek kişiler arasında değerlendirilmesi yerinde olabilecektir. Nitekim SMK'nın 37(7)'inci maddesinde garanti ve ortak markalarının teknik şartnamelerine aykırı kullanımlar nedeniyle Cumhuriyet savcılarının markanın iptalini talep etme imkânı tanınmıştır. Buradan hareketle halkın yanıltılması sonucunu doğuracak marka kullanımları bakımından da toplum yararı gözetilebileceğinden Cumhuriyet savcılarının bu bakımdan da markanın iptalini talep etme imkânlarının olacağını düşünmekteyiz.

Aynı şekilde markanın iptalinde menfaati bulunan ilgili kurum ve kuruluşların da markanın iptalini talep edebilecek kişiler arasında yer aldığı düşünmekteyiz. Kapsamlarındaki mal veya hizmetler için jenerik bir ad haline gelmiş olan markalar nedeniyle pazardaki rekabeti dengelemek isteyen kurum ve kuruluşlar, jenerik ad haline gelmiş markalar nedeniyle tüketicilerin yanılgıya düşmesini engellemeye çalışan kurum ve kuruluşlar (örneğin tüketici hakları dernekleri

[12] İtiraz, Kurum'un aldığı kararlara karşı Kurum nezdinde ileri sürülen gerekçeli açıklamalar ile yapılır (SMK m. 20). İtirazlar hakkındaki karar Kurul (YİDK) tarafından verilir (SMK m. 21). Şu durumda itiraz yolu, Kurum'un nihai olmayan kararları için söz konusudur. TÜRKPATENT'in nihai karar mercii YİDD bünyesindeki YİDK olduğu için doğrudan YİDK tarafından verilen kararlara karşı itiraz edilmesi değil dava açılması mümkün olacaktır.

gibi) da markanın iptalini talep edebilecek kişiler arasında yer alabilecektir. Aynı doğrultuda tüketicilerin dahi markanın iptalini talep edebilecek kişiler arasında yer alması söz konusu olabilecektir.

Markanın iptalini talep edebilecek kişilerle ilgili olarak SMK'nın 32(7)'nci^[13] maddesinde de bir düzenleme yapılmıştır. İşbu düzenlemede garanti markası veya ortak markanın devamlılık arz edecek biçimde teknik şartnameye aykırı kullanılması koşuluyla ilgili kişiler, Cumhuriyet savcısı veya ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının markanın iptalini talep edebileceği öngörülmüştür. SMK'nın 32(7)'inci maddesindeki "ilgili kişiler"i ortak markayı veya garanti markasını kullanmaya yetkili kişiler olarak anlamak gerekecektir. Bu kişilerin dışındaki kişiler zaten SMK'nın 26(2)'nci maddesinde belirtilen "ilgili kişiler" ifadesi içinde karşılığını bulacaktır.

TÜRKPATENT'in markanın iptalini talep edebilecekler arasında yer almasının ise mümkün olmadığını düşünmekteyiz. Bu düşüncemizin dayanağı; zaten SMK ile TÜRKPATENT'e idari iptal yetkisinin verilmiş olması ve TÜRKPATENT'in re'sen markanın iptal nedenleri arasında yer alan haller (örneğin markanın kullanılıp kullanılmadığını belirli aralıklarla kontrol etme gibi) ilişkin bir kontrol yapma yetkisinin olmamasıdır. TÜRKPATENT'in sadece talep üzerine kullanabildiği bir yetki söz konusu olduğuna göre markanın iptalinin kamu düzenine ilişkin olmadığı açıktır. Ayrıca markanın iptaline ilişkin hallerin markanın tescilinden sonra ortaya çıkan ve markanın kullanımından kaynaklı sonuçlara ilişkin olması nedeniyle marka sahibinin veya markayı kullanmaya yetkili kişilerin davranışlarına bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Şu halde re'sen incelenemeyen, ilgililerin talebine bağlı olan ve marka sahibinin veya markayı kullanmaya yetkili kişilerin davranışları nedeniyle tescilden sonra ortaya çıkan iptal halleri ile ilgili olarak TÜRKPATENT'in iptal talep edemeyeceği açıktır. Söz konusu bu durum iptal yetkisinin 10.01.2024 tarihine kadar mahkemelerde olduğu dönemi ve de yetkinin 10.01.2024 tarihinden sonra TÜRKPATENT'e geçtiği dönemi de kapsayacaktır.

İdari iptal yetkisinin TÜRKPATENT'e geçeceği yedi yıllık erteleme süresinde mahkemelerde dava olarak görülecek "iptal talebi" yukarıda belirttiğimiz kişiler tarafından ileri sürüleceği için iptal yetkisinin mahkemelerde olduğu geçiş döneminde bu kişiler "davacı" olarak anılacaktır. Yetkinin TÜRKPATENT'e geçmesiyle birlikte "iptal talebinde bulunan"/"iptal talep eden" olarak anılacaktır.

[13] Sözü edilen düzenleme ile garanti markası ve ortak marka teknik şartnamesine aykırı kullanımların engellenmesi için önlem alabilecek ilgili kişilerin kimler olacağı öngörülmüştür.

Karşı taraf (markasının iptal edilmesi istenen kişi) ise iptal yetkisinin mahkemelerde olduğu süreçte “davalı”, sonrasında “iptal talebinin ileri sürülebileceği kişi”/“aleyhine iptal talep edilen” olarak anılacaktır.

İptal talebinin ileri sürülebileceği kişilerin kimler olduğu ise SMK'nın 26(3)'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; iptalin talep edildiği tarihte, iptali talep edilen markanın sicilde kayıtlı marka sahibine veya hukuki haleflerine karşı markanın iptali talebi ileri sürülebilir. Söz konusu hukuki halefler kapsamına miras veya devir yoluyla marka hakkını iktisap eden kişiler girer.

c. İptal Talebinde Süre

İptal halleri ve iptal talebi ile ilgili düzenlemelerin yapıldığı SMK'nın 26'ncı maddesinde iptal talebinin belirli bir süre dâhilinde ileri sürülebileceği yönünde bir sınırlama bulunmamaktadır. Çok genel olarak markanın korumasının devam ettiği süre içinde iptal talebinin ileri sürülebileceğini söylemek iptal müessesesi bakımından son derece yerinde olacaktır.

Ancak, markanın iptali talebinin ileri sürülebileceği haller SKM'nın 26(1)'inci maddesinde sınırlandırılmıştır^[14]. Bu nedenle iptal talebinin ileri sürülebileceği süreyi bu haller çerçevesinde özel olarak ele almak gerekmektedir. SMK'nın 26(1)/b), c), ç) maddelerinde düzenlenmiş olan iptal halleri markanın kullanımından kaynaklanan, başka bir deyişle aktif bir davranış ile ortaya çıkan hallerdir. Dolayısıyla bu aktif davranışlar sonucu ortaya çıkan iptal halleri kullanım yoğunluğu, kullanımın gerçekleştiği coğrafi alan, markaya yapılan yatırımlar, reklam çalışmalarının yoğunluğu gibi etkenler nedeniyle markanın kullanıldığı her an ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle markanın korumasının devam ettiği sürece her an karşılaşılabilecek olan SMK'nın 26(1)/b), c), ç) maddelerindeki iptal halleri ile ilgili olarak iptal talebinin bir süre ile sınırlandırılması mümkün değildir.

SMK'nın 26(1)/a) maddesinde düzenlenmiş olan iptal hali ise tescil edilen bir markanın kullanılmamasına ilişkin pasif bir davranıştır. Kanun koyucu, SMK'nın 26(1)/a) maddesinde yollama yaptığı “markanın kullanılması”na

[14] SMK'nın 26(1)inci maddesinde iptal halleri dört bent olarak düzenlenmiştir:

a) 9 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hâllerin mevcut olması.

b) Marka sahibinin fiillerinin veya gerekli önlemleri almamasının sonucu olarak markanın, tescilli olduğu mal veya hizmetler için yaygın bir ad hâline gelmesi.

c) Marka sahibi tarafından veya marka sahibinin izniyle gerçekleştirilen kullanım sonucunda markanın, tescilli olduğu mal veya hizmetlerin özellikle niteliği, kalitesi veya coğrafi kaynağı konusunda halkı yanıltması.

ç) 32 nci maddeye aykırı kullanımın olması.

ilişkin SMK'nın 9'uncu maddesinde tescil sahibine markasını kullanması için beş yıllık bir esneklik/hoş görü süresi tanıdığıdır. Bu nedenle de iptal talebinin SMK'nın 26(1)/a) maddesine dayalı olarak yapılması durumu için dolaylı bir süre ortaya çıkmaktadır. Markanın kullanılmaması nedeniyle iptalinin talep edilebilmesi için iptali talep edilen markanın tescil tarihinden itibaren en az beş yıl geçmesi gerekmektedir^[15]. Mesela 10.07.2017 tarihinde tescil edilmiş olan bir markanın kullanılmama nedeniyle iptalinin talep edilebilmesi için 10.07.2022 tarihine kadar beklenilmesi gerekmektedir. Elbette ki daha önceki bir tarihte de iptal talebinde bulunulabilir. Ancak, böyle bir durumda iptal talebinin dayanağı markanın kullanılmaması ise; iptali talep edilen markanın tescilinin üzerinden beş yıl geçmediği için talep, süre koşulunun yerine gelmemiş olması nedeniyle reddedilecektir. Buna karşılık söz konusu marka için talep dayanağı diğer haller (jenerik ad, halkı yanıltıcılık, teknik şartnamelere aykırı kullanılan garanti veya ortak markalar) ilişkin ise iptal talebi süre nedeniyle reddedilmeyecektir.

Burada markanın kullanılmamasına dayandırılan iptal talebi ile ilgili olarak talebin, tescilin yenilenmesinden etkilenip etkilenmeyeceğini de açıklığa kavuşturmak gerekmektedir. SMK'nın 23'üncü maddesine göre tescilli markanın koruma süresi, başvuru tarihinden itibaren on yıldır ve bu sürenin onar yıllık dönemler halinde sınırsız sayıda yenilenmesi mümkündür. Markanın yenilenmesine ilişkin usulüne uygun bir talep ardından hüküm doğuracak olan yenileme, bir önceki koruma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere hüküm ifade edecektir. Yenileme ile birlikte markanın tescil ile elde ettiği koruma süreleri birbirini izleyen sürelerle yenilemeden vazgeçilmediği sürece boşluk olmaksızın devam edecektir.

Şu durumda sorulması gereken soru; markanın kullanılmaması nedeniyle iptal talebi ileri sürülmeden önce gerçekleştirilmiş bir yenileme varsa yine beş yıl beklenmesi gerekir mi^[16]? Bu soruya başka bir soru üzerinden cevap vermeye çalışmak çok daha yerinde olacaktır: Yenileme ile yeni bir marka tescili mi söz konusu olur? SMK'nın 23'üncü maddesine göre yenileme talebi, sadece tescilli markanın koruma süresinin uzatılmasına ilişkin bir taleptir. Yoksa ortaya yeni bir marka tescili çıkmamaktadır. Mevcut tescile ilişkin kayıtlar aynen (meğerki

[15] Başka bir ifade ile iptal talebinin yapıldığı tarihte iptali istenen markanın en az beş yıldır tescil ile koruma altında olması gerekmektedir.

[16] Yasaman, Hamdi/Yüksel, Sinan: Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, s. 648. (Yazar, bu soruyu markanın kullanılması yükümlülüğünde süre bakımından irdelemiş ve açık bir şekilde marka tescilinin yenilenmesinin markanın kullanımı açısından yeni bir beş yıllık sürenin işlemesine sebebiyet vermeyeceğini belirtmiştir). Aynı yönde bkz. Bozgeyik, Hayri: "Tescilli Markanın Kullanılmaması ve Kullanılmamaya Bağlı Sonuçlar", Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C. I, Ankara 2010, s. 464.

marka sahibi yenileme talebini markasının tescil kapsamındaki bazı mal veya hizmetlerle sınırlı tutmasını) devam etmekte, değişen tek şey koruma süresine ilişkin olarak tarih kaydının değiştirilmiş olmasıdır. Başka bir ifade ile yenilemenin sağladığı on yıllık yeni koruma süresinin başlangıcının hangi tarih olduğuna ilişkin kayıt değişmektedir. Dolayısıyla markanın kullanılmaması iddiasına dayandırılacak olan iptal taleplerinin yenilemeden olumsuz yönde etkilenmesi (beş yıllık sürenin –hoşgörü süresi- yeniden başlaması) gibi bir durum söz konusu değildir. Bilakis markanın yenilenmesine rağmen kullanmama şeklindeki pasif bir davranışın söz konusu olması, talep sahibinin iddiasını güçlendirebilecek bir olgu olarak değerlendirilebilme imkânına sahip olacaktır. Çünkü böyle bir durum sicildeki gereksiz ve haksız işgalin devam ettirildiğini gösterecektir. Ayrıca, SMK'nın 9'uncu maddesine dayanan kullanma yükümlülüğünün başlangıç tarihi açık ve net bir şekilde "tescil tarihi"ne bağlanmıştır (SMK 9(1)).

2. İptal Talebinde İleri Sürülecek Savunma

Bir marka sahibinin iptal talebi ile karşılaşması ile birlikte ileri sürebileceği savunmalar da iptal talebinin dayanağına göre farklılık gösterecektir.

Marka sahibinin markasını kullanmamasına dayandırılan SMK'nın 26(1)/a maddesinde belirtilen iptal haline ilişkin bir taleple karşılaşması durumunda; öncelikle markasının tescil tarihi üzerinden beş yıl geçmemişse bu yönde bir savunma yapabilecektir. Zira markanın kullanılmaması nedeniyle iptalinin talep edilebilmesi için tescil tarihinden itibaren beş yıllık sürenin talep tarihi itibarıyla dolmuş olması gerekmektedir^[17]. Beş yıllık süre, markanın kullanılmadığı iddiasına dayanılması durumunda talep için ön koşuldur. 10.01.2024'de kadar mahkemelerde görülecek (kullanılmaya dayandırılan) marka iptali davalarında ise tescilden itibaren beş yıllık sürenin dolup dolmadığının dava şartı^[18] olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

[17] Tekinalp, Ünal: Fikrî Mülkiyet Hukuku, Beşinci Bası, İstanbul 2012, s. 459, 460, n.3; Bilgili, Fatih: "Yargıtay Kararları Uygulamasında 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında KHK'ya Göre Tescilli Markanın Kullanılması Zorunluluğu", TBB Dergisi, Y. 2008, S. 74, s. 32; Çağlar, Hayrettin "6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Tescilli Markanın Kullanılmamasının Hukuki Sonuçları Ve Anayasa Mahkemesinin 556 Sayılı KHK m. 14 Hükmünü İptal Eden Kararının Etkileri", GÜHFD, C. XXI, Y. 2017, S. 1, s. 5.

[18] Burada sözünü ettiğimiz dava şartı, Medenî Usûl Hukuku anlamında bir dava şartı olmayıp, söz konusu davanın görülebilmesi için kanun koyucunun yaptığı özel düzenleme ile getirdiği bir şarttır. Bu koşul yerine gelmemiş ise davanın esasına girilerek kullanımın SMK'da aranan kullanım niteliğinde olup olmadığının araştırılmasının herhangi bir anlamı olmayacaktır.

Markanın kullanılmamasına dayandırılan iptal talebinden önce gerçekleştirilen ciddi biçimdeki kullanımlar, iptal talebinde ileri sürülebilecek savunmalardır. Başka bir ifade ile markanın kullanılmış olmasına ilişkin yükümlülüğün yerine getirilmiş olması söz konusu ise artık tescilden sonra beş yıl içinde yahut tescilin üzerinden beş yıl geçmesi koşulu sağlanmış olmakla birlikte bu tarihten sonra ama iptal talebinden önceki bir tarihte markanın kullanılmış olması bir savunma aracı olabilecektir. Ancak, bu yöndeki bir savunmaya itibar edilebilmesi için marka sahibinin söz konusu kullanımının markasının iptaline ilişkin bir talepte bulunulacağı düşüncesiyle gerçekleştirilmemesi gerekir. Kanun koyucu, bu konuda SMK'nın 26(4)'üncü maddesinin 2'nci cümlesinde "*İptal talebinde bulunulacağı düşünülmüşse talebin Kuruma sunulmasından önceki üç ay içinde gerçekleşen kullanım dikkate alınmaz.*" hükmünü getirmiştir. Madde gerekçesinde özel bir açıklama yapılmamış, sadece madde tekrar edilmiştir.

Bu noktada şöyle bir soru akla gelmektedir: Markasının iptaline ilişkin bir taleple karşılaşabileceğini düşünen marka sahibinin sırf bu durumdan kurtulmak maksadıyla iptal talebinden dört ay önce gerçekleştirdiği kullanımlar dikkate alınacak mıdır? Yoksa kanun koyucunun belirttiği üç aylık süre sınırını aştığı için markanın kullanımı olarak kabul edilecek midir^[19]?

Mülga 556 sayılı KHK'nın yürürlükte olduğu dönemde "hükümsüzlük halleri"nin düzenlendiği 42(1)/c) maddesinde "*14 üncü maddeye aykırılık. (Ancak, 5 yılın dolması ile davanın açıldığı tarih arasında ciddi biçimde kullanma hükümsüzlük nedeni sayılmaz. Dava açılacağı düşünülmüşse talebin Kuruma sunulmasından önceki üç ay içerisinde gerçekleşen kullanmayı dikkate almaz.*"^[20] düzenlemesi bulunmaktaydı. Mülga düzenlemenin işletildiği dönemde salt üç aylık süre dikkate alınmakta, sadece kullanım ciddi olup olmadığının üzerinde durulmakta, üç aylık süre sınırı aşılmışsa davadan kurtulmak düşüncesi ile kullanımın gerçekleşip gerçekleşmediği hususu gereği gibi dikkate alınmamaktaydı^[21].

[19] Soruda belirttiğimiz kullanımların SMK'nın 9'uncu maddesinde belirtilen markanın kullanılması olarak kabul edilen haller kapsamında olduğu kabulü üzerinden kurgu yapılmıştır.

[20] Söz konusu madde, Anayasa Mahkemesi'nin 09.04.2014 tarih, E. 2013/147, K. 2014/75 sayılı kararı ile iptal edilmiş olup Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı 24.07.2014 tarih ve 29070 sayılı RG'de yayımlanmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı ile markanın kullanılmaması bir hükümsüzlük sebebi değil iptal sebebi olarak işletilmeye devam etmiştir (ta ki mülga 556 sayılı KHK'nın 14'üncü maddesi iptal edilene kadar).

[21] Yargıtay 11. HD., 22.03.2011 tarih, E. 2009/4466, K. 2011/3209 (söz konusu bozma kararında irdelediğimiz konu ile ilgili üzerinde durulan husus; kullanımlara ilişkin

Kanaatimizce sırf markanın iptali tehdidinden kurtulmak için gerçekleştirilmiş olan kullanımların süresi üç aylık süreden daha öncesine ilişkin olsa da dikkate alınmaması daha adil olabilecektir^[22]. Ancak, bu konu bir yönü ile markasının iptali istenen kişinin iradesine bağlı olabilecektir. Bu iradenin tayini Kurum açısından mümkün olmayacağı gibi yargılama faaliyeti yürüten mahkemeler açısından dahi son derece zor olacaktır. Ayrıca, belirttiğimiz yönde bir araştırma yapılabilmesi için somut olayın özelliğine göre bazen teknik bir inceleme gerekebilecektir. Mesela sırf iptal tehdidinden kurtulmak için gerçekleştirilen kullanımlara ilişkin hazırlık sürecinin alt ve üst sınırlarının belirlenebilmesi bu savunma bakımından önem arz edebilecektir ve böyle bir husus bilirkişi incelemesi ile ortaya çıkarılabilecek bir husustur.

İptal yetkisi neticede TÜRK PATENT tarafından kullanılacağına ve nihayetinde sadece sunulan delillerin değerlendirilmesinin doğru yapıldığına ilişkin olarak yargı denetimine tabii olacağına göre belirttiğimiz şekilde bir bilirkişi incelemesi yaptırılması yahut benzeri bir durum söz konusu olmayacaktır.

Tüm bu nedenlerle yeknesak bir uygulama oluşması için kanun koyucunun iptal talebinden önceki “üç ay” şeklinde belirlediği zaman kriterini başkaca bir faktöre bağlı tutmadan değerlendirmek belki de en doğrusu olacaktır. Aksi halde idari bir işlem ile yargılama faaliyeti birbirine girmiş olacaktır ki bu hiç adil olmayacaktır.

Markasının iptali talep edilen marka sahibinin yine markanın kullanılmasına dayandırılan talebe karşı yapabileceği bir başka savunma, markasını

faaliyetlerin dava tarihinden 3 ay öncesine taşımaya başladığının belirlenmesi bakımından olmuştur) (www.kazanci.com) (erişim tarihi: 10.07.2017); Yargıtay 11. HD., 16.06.2014 tarih, E. 2014/1063, K. 2014/11503 (söz konusu karar, Ankara 4. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi’nce verilen 1.7.2013 tarih ve E. 2011/32, K. 2013/165 sayılı kararının ONANMASINA ilişkin olup Anayasa Mahkemesinin mülga 556 sayılı KHK’nın 42(1)/c) maddesi iptalinden önceki bir uyumsuzluk hakkındadır. Kararda dava açılmadan 3 ay öncesinden geriye doğru 5 yıllık ciddi bir kullanımın ispatlanması gerektiği üzerinde durulmuştur) (www.kazanci.com) (erişim tarihi: 12.07.2017); Karahan, Sami: “556 sayılı KHK Uyarınca Verilmiş İlimi ve Kazai İçtihatlar Işığında Marka Hukukunda Hükümsüzlük Davaları”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Ankara 2002, s. 520; Karan, Hakan / Kılıç, Mehmet: Markaların Korunması 556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, Ankara 2004, s. 384; Bozgeyik, s. 472; Güneş, İlhami: “Kullanılmayan Markanın İptali Sorunu”, FMR (Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi), Y. 16, C. 17, S. 2015/1, s. 43; Bilgili, s. 36.

[22] Dirikkan, Hanife: “Tescilli Markayı Kullanma Külfeti”, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Armağan, İstanbul 1998, s. 265; Alhas, Zeynep Seda/Dernekoğlu Umur: “Markanın Kullanılmaması Nedeniyle Hükümsüzlüğü ve İspat Meselesi”, FMR (Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi), Y. 15, C. 15, S. 2014/1, s. 36.

SMK'nın 9'uncu maddesinde belirtilen kriterler doğrultusunda kullandığına ilişkin olacaktır. Elbette ki böyle bir savunmanın ispat edilebilmesi gerekmektedir. Buradaki ispat yükü^[23], markayı aranan koşullara uygun olarak kullandığını iddia eden (bu yönde bir savunma yapan) marka sahibindedir.

Nitekim iptal talebine ilişkin prosedürün nasıl işleyeceği hakkındaki SMK'nın 26(7)'nci maddesindeki düzenlemeye göre iptal talebi, marka sahibine bildirilerek bir aylık süre içinde (ilgilinin talebi üzerine bir aya kadar ek süre verilebilir) talebe karşı cevaplarını ve delillerini sunması istenecektir.

Marka sahibinin SMK'nın 26(1)/b), c), ç) maddelerinde belirtilen iptal hallerine dayandırılan bir iptal talebi ile karşılaşması durumunda ise; markayı kullanma şeklindeki aktif davranışının sonuçlarının markanın en önemli fonksiyonu olan ayırt edicilik fonksiyonuna zarar vermesi söz konusudur. Bu durumda yapılabilecek savunmalar arasında kullanımlardan kaynaklı olarak ortaya çıktığı iddia edilen durumların (markanın kapsamındaki mal veya hizmet için jenerik ad olma, mal veya hizmetlerin bazı özellikleri bakımından halkı yanıltıcı olma, garanti ve ortak markalarının teknik şartnamelerine aykırı kullanma) gerçekleşmediği yönünde olabilecektir. Elbette ki böyle bir savunmaya itibar edilebilmesi için kanıtlanması da gerekmektedir.

II. MARKANIN İPTALİ TALEBİNİN SONUÇLARI VE İPTAL KARARININ ETKİSİ

1. Markanın İptali Talebinin Sonuçları

Öncelikle iptal talepleri incelenirken dikkate alınması gereken hususlar üzerinde durmakta fayda bulunmaktadır.

Markanın kullanılmamasına dayandırılan iptal taleplerinde markanın tes-cilinden itibaren beş yıllık sürenin geçip geçmediğinin ilk incelenecek hususlar arasında olduğuna şüphe yoktur. Bu husus, 10.01.2024 tarihine kadar

[23] Bu durum, tarafların ispat hakkından kaynaklanmaktadır. Hukuki dinlenilme hakkının bir yansıması olan ispat hakkı, tarafların iddia ettikleri olgular ile ilgili olarak iddianın sunulduğu yetkili makamı inandırmak için ilgili kanunlar kapsamında çizilen sınırlar dâhilinde delillere dayanmaları ve bu delilleri yetkili makama yine belirlenen süreler içinde sunmalarıdır. İspat hakkı, başka bir yönü ile somut olay bazında bir vakıanın ispat edilememesinden dolayı doğacak sonuçlara kimin katlanacağı ile de ilgilidir (ayrıntılı bilgi için bkz. Bolayır, Nur: "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkı ve İspat Hakkının Sınırları", Prof. Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C. I, Ankara, 2014, s. 556; Toraman, Barış: "Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, Basım Yılı 2015, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, s. 1491, 1492).

mahkemelerde yargılama faaliyeti olarak yürütülecek süreçte dava şartı niteliğindedir^[24]. 10.01.2024 tarihinden sonra yetkinin TÜRKPATENT'e geçmesi ile birlikte ise ancak bir ön koşul^[25] (talebin değerlendirilebilmesi için ön koşul) niteliğinde olacaktır.

İptal talebinin mahkemelerde görüleceği süreçte bir yargılama faaliyeti yürütüleceği için talepte bulunan (davacının) hak sahibi değişikliği ile karşılaşmamak için markanın devrinin engellenmesi adına bir tedbir talebi var ise mahkeme tarafından bu konuda karar verilmesi gerekecektir. Ancak, böyle bir talebin sürecin TÜRKPATENT tarafından yürütülmeye başlanmasından sonra söz konusu olması mümkün olmayacaktır. Her iki süreçte de iptal talebine ilişkin inceleme, markalar sicilinde hak sahibi olarak görünen kişiye karşı yürütülecek, inceleme sırasında hak sahibinin değişmesi durumunda işlemlere hak sahibi olarak görünen kişiye karşı devam edilecektir (SMK m. 26(6)).

İptal talebi, markanın tescil kapsamındaki bir kısım mallar veya hizmetler ile sınırlı tutulmuşsa inceleme ve karar sadece talebe konu mallar veya hizmetlere ilişkin olacaktır (SMK m. 26(5)). İptal talebine ilişkin inceleme sonucunda iptali istenen marka örneğini değiştirecek biçimde iptal kararı verilmesi mümkün değildir (SMK m. 26(5)). Aksi hal gerek mahkemeler gerek TÜRKPATENT açısından yetki aşımı niteliğinde olacaktır. Sırf bu nedenle dahi verilen karara

[24] Burada sözünü ettiğimiz dava şartı, Medenî Usûl Hukuku anlamında bir dava şartı olmayıp, söz konusu davanın görülebilmesi için kanun koyucunun yaptığı özel düzenleme ile getirdiği bir şarttır. Ancak, iptal yetkisinin TÜRKPATENT tarafından kullanılacağı zamana kadar mahkemelerin karara bağlayacağı bir husus olduğu için "dava şartı" ifadesinin duruma daha uygun olacağı düşünülererek kullanılmıştır. Marka iptal davasının mahkemelerde görüleceği dönemde, belirttiğimiz şekilde markanın kullanılmaması haline dayanılarak dava açılmışsa iptali istenen markanın tescil tarihinden itibaren beş yılın (kanun koyucunun marka sahibine tanıdığı hoş görü süresinin) dolup dolmadığı davanın her aşamasında mahkeme tarafından kendiliğinden araştırılacağı gibi taraflarca da her aşamada ileri sürülebilecektir. Zira bu husus markanın kullanılmamasından dolayı iptal edilebilmesi için, iptali talep edilen marka açısından öncelikle bulunması gereken bir koşuldur.

[25] İptal yetkisinin idareye geçmesi ile birlikte değerlendirilecek talebin dayanağının iptali talep edilen markanın beş yıl kesintisiz kullanılmadığı yönünde bir iddiaya dayandırılması halinde; TÜRKPATENT'in öncelikli olarak iptali talep edilen markanın tescilinden itibaren beş yıllık sürenin geçip geçmediğini tespit etmesi gerekecektir. Nitekim kanun koyucu marka sahibine tescil ettirdiği markasını kullanmak gibi bir yükümlülük yükledi ise de bu konuda hoş görü gösterdiği bir süre de belirlemiştir. İşte beş yıllık süre, bu hoş görü süresidir. Bu nedenle de TÜRKPATENT tarafından da kanun koyucunun marka sahibine yüklediği yükümlülük ile ilgili getirdiği süre sınırının dolup dolmadığını öncelikle incelenmesi gerekmekte olduğundan bu noktada "ön koşul" ifadesi tercih edilmiştir.

karşı başvuru kanun yolunda kararın ortadan kaldırılması^[26] yahut iptali^[27] söz konusu olacaktır.

İptal yetkisinin mahkemeler tarafından kullanılması sırasında Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) doğrultusunda iddia ve savunmalar dinleneceği, deliller toplanacağı için HMK kapsamında belirlenen sürelerin dışına çıkılabilmesi mümkün olmayacaktır. Yetkinin TÜRKPATENT tarafından kullanılmaya başlanması ile talep ve talebe ilişkin cevapların (delillerle birlikte) alınmasından sonra TÜRKPATENT'in gerekli görmesi halinde ek belge ve bilgi sunulmasını isteme hakkı bulunmaktadır (SMK m. 26(7)). Kanun koyucu madde gerekçesinde bu konuda özel bir açıklama yapma yoluna gitmemiştir. Kanaatimizce mülkiyet hakkının korunması amacıyla gerekli olması durumunda TÜRKPATENT'e ek bilgi ve belge isteyebilme konusunda takdir hakkı tanınmıştır.

İşte belirttiğimiz bu süreç dâhilinde mahkemeler tarafından yargılama sonucunda, TÜRKPATENT tarafından ise dosya üzerinden yapılan inceleme neticesinde markanın iptali talebi ile ilgili olarak bir karar verilecektir. Bu karar aşağıdakilerden biri şeklinde olacaktır.

a. İptal Talebinin Kabulü

Yukarıda belirtilen hususlar kapsamında yapılan inceleme sonucunda iptal talebinin kabulü yönünde karar verilecektir. Böyle bir karar ile iptal talebine dayandırılan halin (SMK m. 26(1)/a, b), c), ç)'de sayılan hallerden biri veya bir kısmı) talep konusu marka bakımından doğduğu tespit edilmiş olacaktır.

Hem mahkeme hem TÜRKPATENT tarafından varılacak sonuç markanın iptali talebinin kabulü yönünde olacaktır. TÜRKPATENT'in idari iptal yetkisini kullanmaya başlayacağı zamana kadar ve TÜRKPATENT'in idari iptal yetkisini kullanmaya başlamasından sonra verilecek iptal talebinin kabulü kararı, marka örneğini değiştirmeyecek biçimde olmak zorundadır (SMK m. 26(5)).

[26] Yetkinin mahkemeler tarafından kullanıldığı dönemde bir yargı kararı söz konusu olacağından gidilecek kanun yolu, istinaf kanun yoludur ve bu kanun yolu sonucunda yetkinin aşılmış olması nedeniyle ilk derece mahkemesinin verdiği karar ortadan kaldırılarak istinaf mahkemesi tarafından bir karar verilecektir (karar marka örneğinin değiştirilemeyeceği yönünde olacaktır).

[27] Yetkinin TÜRKPATENT tarafından kullanılmaya başlanması ile birlikte gerekli aşamaların tamamlanması sonucunda Kurum adına nihai bir karar ortaya çıkacak ve bu kararın iptali (YİDK kararı iptali) talebiyle mahkemeye başvurulacaktır. Bu noktada mahkeme tarafından verilecek karar ise değiştirilmemesi gereken marka örneğinin değiştirilmiş olması nedeniyle YİDK kararının iptali olacaktır.

b. İptal Talebinin Kısmen Kabulü

Markanın iptali talebinin markanın kapsamındaki mal veya hizmetlerin tamamı için yapıldığı durumlarda söz konusu olabilecek bir karar türüdür. Aynı şekilde markanın iptali talebinin kapsamındaki mal veya hizmetlerin bir kısmının iptalinin talep edilmesi durumunda da söz konusu olabilecektir.

Söz konusu karar, gerek Kurum tarafından gerek yetkinin tamamen Kuruma geçeceği sürece kadar mahkeme tarafından verilmiş olsun markanın iptaline ilişkin talebin markanın kapsamındaki bazı mallar veya hizmetler için yerinde bulunmadığı sonucunu kapsamaktadır.

Yukarıda belirttiğimiz ilkeler doğrultusunda talebin incelenmesi üzerine iptal hallerinin markanın iptalinin talep edildiği mal veya hizmetlerin sadece bir kısmı için yerinde bulunması durumunda verilecek kısmen iptal kararında da marka örneğinin değiştirilmesi mümkün değildir (SMK m. 26(5)).

Markanın iptaline ilişkin talebin markanın kullanılmamasına dayandırılması durumunda; kullanımın bir kısım mal veya hizmetlerle sınırlı olması durumunda bu kullanım, kullanılmayan mal veya hizmetlere sirayet etmeyecektir. Bu nedenle de kısmen iptal kararı verilerek kullanılmayan mal veya hizmetlerin iptali yoluna gidilecektir. Zira tescil kapsamının iradi olarak sınırlanması mümkün olduğu gibi (marka hakkından kısmen vazgeçme)^[28] iptal talebi ile idari olarak da sınırlandırılması mümkündür.

c. İptal Talebinin Reddi

Markanın iptaline ilişkin talebin reddedilmesi, markanın tescil kapsamındaki korumasının devam etmesini engelleyecek herhangi bir durumunun ya da iddia kapsamındaki durumun mevcut olmadığı anlamındadır.

Böyle bir karar, iptal talebi markanın tescil kapsamındaki bazı mallar veya hizmetlerle sınırlı tutulmuşsa talep konusu bakımından iddia edilen iptal halinin gerçekleşmemiş olması durumunda karşımıza çıkabilir. Aynı şekilde iptal talebinin bazı mallar veya hizmetlerle sınırlı tutulması biçimindeki kısmi talep söz konusu olsun ya da olmasın markanın tescilinden sonra kullanımına ilişkin olarak aktif yahut pasif bir davranıştan kaynaklı olarak korumanın son

[28] Burada sözü edilen marka hakkından kısmen vazgeçme, SMK'nın 28(3)'üncü maddesinde belirtildiği şekilde bir vazgeçme beyanı ile gerçekleşebilir. Böyle bir durumda doğrudan bir vazgeçme söz konusudur. Marka hakkından kısmen vazgeçmenin başka bir şekli ise SMK'nın 23(3)'üncü maddesinde belirtildiği şekilde "yenileme" talebi yapılırken talebin tescil kapsamındaki bazı mal veya hizmetlerle sınırlı tutulması ile gerçekleşebilir. Son belirttiğimiz bu durumda ise dolaylı bir vazgeçme ortaya çıkmış olacaktır.

bulmasını gerektirecek herhangi bir iptal halinin yahut iddia edilen iptal halinin gerçekleştirmediği durumlarda karşımıza çıkabilir.

İptal talebinin reddedilmesi durumunda tescilli markanın korunması devam ettirileceği için marka örneğinin değişmesi gibi bir durum zaten kararın doğası gereği ortaya çıkmayacaktır.

2. Markanın İptali Kararının Etkisi

Markanın iptaline ilişkin karar, iptal talebinin sunulduğu tarihten itibaren etkilidir (SMK m. 27(2)). Söz konusu tarih, yetkinin mahkemeler tarafından kullanıldığı süreçte davanın açıldığı tarihten itibaren ileriye ilişkindir. İptal talebinin TÜRKPATENT'e sunulmaya başlanması ile birlikte talebin TÜRKPATENT'e sunulduğu tarihten itibaren ileriye ilişkin olacaktır.

Markanın iptaline ilişkin kararının kural olarak geçmişe etkisi bulunmamaktadır. Zira iptal halleri baştan itibaren olmayan, sonradan ortaya çıkan hallerdir. İptal kararının etkisinin geçmişe tesir etmesi istisnai olarak düzenlenmiştir (SMK m. 26(2)). Ne var ki bu istisnai etki, marka başvurusundan itibaren söz konusu olmayacaktır^[29]. İptal talebinin yapıldığı tarihten daha öncesinden itibaren bir etki doğması için öncelikle iptal talebinde bulunanın bu konuda özel olarak belirtilmiş bir talebinin bulunması gerekmektedir. Söz konusu tarihin "talep tarihinden daha öncesinden itibaren" gibi genel geçer bir ifade ile belirtilmesi elbette yeterli olmayacaktır. Etkinin doğmasının istendiği tarih açık bir şekilde ortaya konulmazsa talebin bu yönü ile kabul görmesinin mümkün olmayacağını düşünmekteyiz^[30]. Zira kanun koyucu tarafından iptal kararının etkisinin başlayacağı tarih açık bir şekilde belirtilmiştir. Daha eski tarihe ilişkin bir talep olması durumunda açık belirtilmiş bir tarih yoksa kararın etkisi yine talep tarihinden itibaren ileriye etkili olacaktır.

[29] Zaten böyle bir durum iptal müessesesinin doğası gereği de mümkün değildir. Markanın kullanılmasına dayandırılan talepte kanun koyucunun belirlediği beş yıllık hoşgörü süresi bulunduğundan bu beş yıllık süreden önce iptal etkisinin doğması mümkün olmayacaktır. Aynı şekilde markanın kullanımından kaynaklanan aktif davranışlar için de SMK'nın 26(1)(b), c), ç) maddelerinde sayılan hallerin oluşması için belirtilen durumları ortaya çıkaracak bir etkiyi barındıran kullanımlar arandığından olumsuz etkinin meydana geldiği tarihten daha önce iptal kararının etkisinin doğması mümkün olmayacaktır.

[30] Tarafların taleplerini açıkça belirtmedikleri bir konuda ne mahkemelerin (HMK) kapsamında ne Kurum'un SMK kapsamında bir takdir hakkı bulunmamaktadır. Aksi halin iptal yetkisini kullanan makamların herhangi bir talep olmadan yetkilerini aşmaları anlamına geleceğini düşünmekteyiz.

İptal kararı ile birlikte markanın talep tarihinden sonraki koruması ortadan kalkacaktır. Kararın etkisinin daha geriden itibaren etkili olması için açıkça belirtilmiş bir tarih olması gerekir. Mesela markanın kullanılmamasından dolayı iptali talep ediliyorsa ve iptal talebinden daha önceki bir tarihte de kullanma yükümlülüğüne ilişkin (kesintisiz beş yıl) sürenin dolduğu biliniyorsa bu sürenin açıkça belirtilmesi halinde, koşulları oluşmuşsa bu tarihten itibaren marka koruması sonlandırılmış olacaktır.

Markanın kısmen iptaline karar verilmesi halinde yukarıda belirttiğimiz etkilerin tamamı markanın kısmen iptal edilen bölümüne ilişkin olacaktır. Başka bir ifadeyle kısmen iptal kararının etkisi iptal koşullarının bulunduğu tespit edilen mal veya hizmetler için etki gösterecektir. İptal edilmeyen mallar veya hizmetler için markanın tescili devam edecek ve tescil kapsamında kalan mal veya hizmetlere ilişkin koruma yasal sınırlar çerçevesinde sürdürülecektir.

Markanın iptaline ilişkin karar, kesinleşmesiyle birlikte ve herkese karşı etki doğurur. İptal yetkisinin mahkemeler eli ile kullanıldığı süreçte kararın kesinleşmesi bir davanın kesinleşmesi için gereken aşamalara tabii olacaktır. Mahkemeler kesinleşmiş iptal ya da kısmen iptal kararlarını TÜRKPATENT'e re'sen göndermekle görevlidirler. Yetkinin TÜRKPATENT eli ile kullanılacağı süreçte ise kesinleşmiş bir iptal kararından söz edilebilmesi için iki ihtimal söz konusudur. Bunlardan biri, TÜRKPATENT'in iptale ilişkin verdiği nihai kararın^[31] (bunun için ortada bir YİDK kararı bulunmalıdır) dava yolu açıktır. Markanın iptaline ilişkin nihai karara karşı iki ay^[32] içinde dava açılması tarafların ihtiyarına bağlı bir haktır. Taraflar bu haklarını kullanmazlarsa dava^[33] açma süresinin dolması ile markanın iptali kararı kesinleşmiş olacaktır. Böyle bir durumda TÜRKPATENT kendiliğinden markayı sicilden terkin ederek durumu Resmi Marka Bülteni'nde yayımlayacaktır.

[31] 5000 sayılı Kanun'un 15/C maddesinin 3'üncü fıkrasına göre Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesinin kararları Kurumun nihai kararlarıdır. Bu kararlara karşı, kararın bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinde dava açılabilir. Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulunun (5000 sayılı Kanun'un 15/C maddesinin 2'nci fıkrasına göre YİDK, YİDD başkanının başkanlığında, yeniden incelenip değerlendirme yapılacak konuda uzman olan ve itiraza konu Kurum kararında görevli bulunmayan en az iki uzman üyenin katılımı ile oluşturulan üç kişilik Kurul'dur.) kararlarının iptaline ilişkin ilam kesinleşmedikçe icra edilemez.

[32] Dava açılmasına ilişkin bu iki aylık süre, 5000 sayılı Kanun'un 15/C maddesinin 3'üncü fıkrasının 2'nci cümlesinde belirtilmiştir.

[33] Belirttiğimiz dava markanın iptali talebi ile ilgili olarak TÜRKPATENT tarafından verilmiş nihai karar olan YİDK kararının iptali davasıdır. Bu davada yapılacak yargılama sadece Kurum'un markanın iptali talebine ilişkin kararının yerinde olup olmadığına ilişkindir.

İptal yetkisinin TÜRKPATENT tarafından kullanılmaya başlanmasından sonra kesinleşmeye ilişkin diğer ihtimal ise iptal talebinin taraflarının (veya taraflardan birinin) iptal hakkındaki nihai kararın iptali için dava açma yoluna gitmesidir. Böyle bir durumda iptal kararının kesinleşmesi YİDK kararının (markanın iptali kararı) iptali davasının neticelenmesini bekleyecektir. Böyle bir durumda yine yetkinin mahkemelerce kullanıldığı süreçteki gibi kesinleşmiş kararın mahkemelerce TÜRKPATENT'e bildirim söz konusu olacaktır (SMK m. 27(6)). Yine mahkemece bildirilmiş olan kesinleşmiş kararın re'sen bildirimini takiben marka sicilden terkin edilecek ve durum Bülten'de yayımlanacaktır (SMK m. 27(7)).

Markanın iptali kararı kurucu etkiye sahip iken kararın kesinleşmesinden sonra TÜRKPATENT'e yapılan bildirim ile birlikte markanın iptalinin Marka Bülteni'nde yayımlanması ise bir çeşit ilan niteliğinde olup bildirici etkiye sahiptir. Kararın belirttiğimiz bu bildirici etkisi, kesinleşmeyi takiben markanın tamamen yahut kısmen iptaline karar verilen parçası kapsamındaki mal veya hizmetlere ilişkin olarak sicil kaydında düzeltme yapılması ve bu durumun üçüncü kişilere bildirilmesine ilişkin Bülten ilanı ile ortaya çıkmaktadır.

Markanın iptaline ilişkin kararın kural olarak ileri etkili olması nedeniyle geçmişteki karar veya sözleşmeleri etkilemesi söz konusu olmayacaktır. Ancak, markanın iptali kararının yukarıda belirttiğimiz biçimde geçmişe etkili olduğu bir durum var ise SMK'nın 27(3)'üncü maddesinde tahdidi olarak belirtilen durumlar kapsamında değerlendirme yapılması gerekecektir. Markanın iptaline ilişkin karardan önce kesinleşmiş ve uygulanmış kararlar ile iptal karardan önce akdedilmiş ve ifa edilmiş sözleşmeler iptal kararının geriye etkisinden etkilenmeyecek olan kararlardandır. Belirttiğimiz bu husus ana kural olup kuralın istisnası, marka sahibinin ağır ihmali veya kötüniyetli davranışları neticesinde zarar görmüş olanların tazminat taleplerine ilişkindir (SMK m. 27(3)).

SONUÇ

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu ile uluslararası düzenlemeler doğrultusunda benimsenmiş olan idari iptal prosedürü konusunda TÜRKPATENT yetkilendirilmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu'na verilen bu yetki, idari iptal prosedürünün yürürlük tarihinin yedi yıl sonraya bırakılmış olması nedeniyle 11.01.2024 tarihinden itibaren TÜRKPATENT tarafından kullanılacaktır. Markanın iptali prosedürü bu süreye kadar mahkemeler tarafından işletilecektir. Bu durum, talebin dayandırılacağı halleri, aranacak koşulları, verilecek karara ilişkin sonuçları etkilemeyecektir. Hatta iptal kararı verilmesinin etkileri de iptal yetkisini kullanan makama göre değişiklik göstermeyecektir.

KAYNAKÇA

Alhas, Zeynep Seda/Dernekoğlu Umur: “Markanın Kullanılmaması Nedeniyle Hükümsüzlüğü ve İspat Meselesi”, FMR (Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi), Y. 15, C. 15, S. 2014/1

Arkan, Sabih: Marka Hukuku, Cilt II, Ankara 1997

Arkan, Sabih: “Marka Hakkına Tecavüz – İşaretin Markasal Olarak Kullanılması Zorunluluğu”, Batider, Haziran, Y. 2000, C. XX, S. 3

Bilgili, Fatih: “Yargıtay Kararları Uygulamasında 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında KHK’ya Göre Tescilli Markanın Kullanılması Zorunluluğu”, TBB Dergisi, Y. 2008, S. 74, s. 35

Bolayır, Nur: “Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkı ve İspat Hakkının Sınırları”, Prof. Dr. Ejder Yılmaz’a Armağan, C. I, Ankara, 2014

Bozgeyik, Hayri: “Tescilli Markanın Kullanılmaması ve Kullanılmamaya Bağlı Sonuçlar”, Prof. Dr. Fırat Öztan’a Armağan, C. I, Ankara 2010

Çağlar, Hayrettin: “Tescilli Markanın Farklı Şekilde Kullanılması”, FMR (Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi), Y. 7, C. 7, S. 2007/2

Çağlar, Hayrettin: Marka Hukuku, Temel Esaslar, Ankara 2013

Çağlar, Hayrettin: “6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununa Göre Tescilli Markanın Kullanılmamasının Hukukî Sonuçları ve Anayasa Mahkemesi’nin 556 Sayılı KHK M. 14 Hükmünü İptal Eden Kararının Etkileri”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XXI, Y. 2017, S. 1

Çolak, Uğur: Türk Marka Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2014

Dirikkan, Hanife: “Tescilli Markayı Kullanma Külfeti”, Prof. Dr. Oğuz İmregün’e Armağan, İstanbul 1998

Doğan, Emine Özdamar: “Markanın Kullanılmaması Sebebiyle Hükümsüzlüğü”, TBB Dergisi, Eylül-Ekim 2014, S. 114

Güneş, İlhami: “Kullanılmayan Markanın İptali Sorunu”, FMR (Ankara Barosu Fikri Mülkiyet ve Rekabet Hukuku Dergisi), Y. 16, C. 17, S. 2015/1

Karahan, Sami: Marka Hukukunda Hükümsüzlük Davaları, Konya 2004

Karahan, Sami: “556 sayılı KHK Uyarınca Verilmiş İlmi ve Kazai İçtihatlar Işığında Marka Hukukunda Hükümsüzlük Davaları”, Ankara Barosu Uluslararası Hukuk Kurultayı, Ankara 2002

Karan, Hakan / Kılıç, Mehmet: Markaların Korunması 556 Sayılı KHK Şerhi ve İlgili Mevzuat, Ankara 2004

Kaya, Arslan: “Kullanmama Nedeniyle Markanın İptali”, I. İstanbul Fikri Mülkiyet Sempozyumu, İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, İstanbul 5-6 Mayıs 2005

Kaya, Arslan: Marka Hukuku, İstanbul 2006

Kuru, Baki/Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder: Medenî Usul Hukuku, 23. Baskı, Ankara 2012

Oğuz, Arzu: “Markanın Kullanılmama Nedeniyle İptali Konusunun Yeni Sınai Mülkiyet Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, Terazi Hukuk Dergisi, Nisan 2017, S. 128

Özarmağan, Müge: Marka Hakkının Kullanmama Nedeniyle Sona Ermesi, İstanbul 2008

Tanrıver, Süha: Medenî Usûl Hukuku, C. I, Ankara 2016

Tekinalp, Ünal: Fikrî Mülkiyet Hukuku, 5. Bası, İstanbul 2012

Toraman, Barış: “Medeni Usul Hukukunda İspat Hakkına Dair Bazı Tespit ve Değerlendirmeler”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, Basım Yılı 2015, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan

Yasaman, Hamdi: Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi, İstanbul 2004

(Altay, Sıtkı Anlam / Ayoğlu, Tolga / Yusufoglu, Fülürya / Yüksel, Sinan)